

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Saksbehandler Asle Sandnes
Vår dato 02.01.2025
Vår referanse 2024/617
Deres dato
Deres referanse

Høringssvar fra FUG - Individregistre

Innledning

Foreldreutvalget for grunnsopplæringen, FUG, takker for invitasjonen til å gi innspill til departementets forslag til individregistre over barn i barnehager og grunnskoleopplæring. Vi takker samtidig for involvering i arbeidet med registrene forut for denne høringen.

I høringsnotatet ber Kunnskapsdepartementet om høringsinstansenes innspill til de foreslåtte opplysningene. Dette gjelder både behovet for, og nytten ved å samle inn opplysningene – men også utfordringer knyttet til informasjonsinnhenting og eventuelle syn på personvernkonsekvenser.

Generelt har foreldre og elever tillit til skolene og utdanningsmyndighetene og de aller fleste foreldre opplever et godt samarbeid med skolen. Det er likevel en kjent sak at det er utfordringer i skolen knyttet til blant annet implementering av regelverk, ressurser og kompetanse. Digitaliseringen i skolen de senere årene har også hatt enkelte uheldige konsekvenser for både elever og foreldre. I det overveiende flertallet av skolemiljø saker som bringes inn for statsforvalter konkluderes det med at skolen ikke har fulgt loven. Sammen med enkelte sider av håndteringen av korona-pandemien har vi i den senere tid fått flere påminnelser om at den verdifulle tilliten ikke må tas for gitt. Tilliten er en grunnforutsetning for at skole og foreldre skal kunne samarbeide godt om elevenes danning og utdanning. Utvalget er bekymret for hvordan en «brå» overgang til et omfattende individregister vil påvirke denne tilliten.

Intensjonene bak det individregisteret som er foreslått i høringsnotatet er gode. Det innlysende utgangspunktet for FUG er at vi ønsker en kunnskapsbasert kvalitetsutvikling i skolen. Samtidig er omfanget av det individregisteret som er foreslått, og variasjonen av fordeler og ulemper store.

Vi mener at et individregister, uansett hvilke opplysninger som lagres og hvordan reglene for bruk av dataene blir, må hvile på følgende forutsetninger:

1. Det må ikke være praktisk mulig med identifisering, indirekte eller direkte.
2. Det er sterkt behov for informasjon om bruken av dataene for å hindre at usikkerhet omkring selve registreringen gjør at foreldre og elever vegrer seg for å motta rettigheter i opplæringen.

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 29, 3833 Bø i Telemark | Besøksadresse: Stasjonsvegen 33A, 3800 Bø i Telemark
Telefon: 477 99 200 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.foreldreutvalgene.no

3. Det må sikres at ikke statistikk, analyser og forskning fører til økt stigmatisering av foreldre- og elevgrupper, eller sementerer fordommer og stereotyper.

Nedenfor redegjør vi for FUG sitt standpunkt når det gjelder et nasjonalt fraværsregister før vi omtaler de spørsmålene og bekymringene som finnes i utvalget når det gjelder utredningen og forslaget til et individregister for skole.

Fraværsregister

FUG har vært og er en av stemmene som, i lys av det økende fokuset på skolefravær og de mange spørsmålene som er reist i denne sammenheng, har etterspurt et fraværsregister som gjør det mulig å sette inn mer kunnskapsbaserte og målrettede tiltak mot bekymringsfullt skolefravær. Vi vet at bildet er sammensatt av flere faktorer og at ikke alle svarene finnes innenfor skolesektoren. Det forslaget om individregistre som nå er framlagt innebærer imidlertid noe helt annet enn et «rent» fraværsregister og reiser etter vår vurdering en lang rekke andre bekymringer og spørsmål. Vi stiller oss også undrende til om det er mulig å oppfylle formålet til et fraværsregister uten at det inneholder opplysninger om årsak til fravær. God datakvalitet vil kreve en samordning av fraværsporing i skolene, men konsekvensene av et fraværsregister framstår mer overskuelige.

Den vanskelige avveiningen

Spørsmålet om hvor vidt vi skal ha individregistre er en kost/nytte-vurdering med nytten et register antas å ha på den ene siden og personvernkonsekvensene på den andre siden.

Personvernkonsekvensene av individregistre er overordnet beskrevet i høringsnotatet. Det er først og fremst usikkerhet rundt nytten som har utfordret FUG.

Departementet skriver i høringsnotatet at: *«Det er verken mulig eller hensiktsmessig å gi en uttømmende beskrivelse av problemstillinger som kan besvares ved hjelp av data fra individregistre om barn i barnehager og grunnskoleopplæring, men i det følgende gir vi noen eksempler.»* I høringsnotatet er det også vist til at flere av våre naboland har hatt liknende eller tilsvarende registre en stund allerede. Vi savner en beskrivelse av eventuelle eksempler på hvordan individregisterdata i våre naboland har bidratt til statistikk, analyser og forskning som har gitt avgjørende eller viktig kunnskap til skolesektoren. Vi savner også en redegjørelse for eventuelle debatter knyttet til registrene i Sverige, Finland og Danmark, og om det har vært saker om personvernbrudd knyttet til disse. Dette ville gitt et mer praktisk bakteppe for å vurdere saken.

I møte med et så stort personverninngrep som sentral registrering av individdata uten reservasjonsrett, for alle opplæringspliktige barn og unge, av den art og det omfang som foreslås i høringsnotatet, mener FUG at føre-var prinsippet må veie tungt.

Personvernkommissjonen påpeker (side 12 i høringsnotatet) at bruken av kunstig intelligens reiser en rekke utfordringer knyttet til behandling av store mengder personopplysninger. Utviklingen på dette området er på et tidlig stadium og vi er ikke trygge på at de avbøtende tiltakene som er foreslått er rustet til å stå imot det som vil møte oss i framtiden. Det burde vært utredet om innføringen av individregistre burde gjøres trinnvis. At det f. eks først

etableres et fraværsregister. Så kan erfaringene med dette være med i grunnlaget for å vurdere om registeret bør utvides også til andre opplysninger.

Med vennlig hilsen

Ståle Sand Kalkvik
Leder, FUG

Johanne Marie Olausen
Nestleder, FUG

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur